

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα ΠΠ

Πολυπολιτισμικότητα και Σχεδιασμοί Μάθησης

10: Θέματα σχεδιασμού: Χώρος-τρόποι
δράσης και εργασίας

Αρβανίτη Ευγενία

ΤΕΕΑΠΗ, Πανεπιστήμιο Πατρών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο

που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο

που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Σημείωμα Αναφοράς

- Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Αρβανίτη Ευγενία 2015. «Πολυπολιτισμικότητα και Σχεδιασμοί Μάθησης». Έκδοση: 1.0. Πάτρα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <https://eclass.upatras.gr/courses/PN1548/>

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Πατρών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σκοπός ενότητας

- Να αναλυθούν οι νέοι χώροι πραγμάτωσης της διαπολιτισμικής μάθησης
- Να δοθεί έμφαση στις διαδραστικές τεχνικές διαφοροποιημένης διδασκαλίας
- Να αναλυθούν οι δραστηριότητες εννοιολόγησης

Δραστηριότητα

- Τι είδους επικοινωνία δημιουργούν οι χώροι με βάση την αρχιτεκτονική τους;
- Τι είδους δραστηριότητας και εργασίας μπορεί να φιλοξενηθεί στις σχολικές τάξεις;

Ο Χώρος

- Η παραδοσιακή τάξη στηριζόταν σε μια ανελαστική και στατική αρχιτεκτονική και χωροαντιληπτική προοπτική.
- Βασική δομή ήταν
 - 27% της επιφάνειας για παράδοση/εξέταση
 - 33% ο χώρος των μαθητών
 - 28% διάδρομοι κυκλοφορίας
 - 5% γωνιά εκπαιδευτικού
 - 7% λοιποί χώροι
- αυστηρή ιεράρχηση μονοσήμαντη επικοινωνία, ανία

Παιδαγωγικός επανασχεδιασμός

- Ευελιξία χώρου/ μετασχηματισμός/πολλαπλής χρήσης
- Δημιουργία σημείων προσωπικής / θεματικής αναφοράς
- Αισθητική/ διακόσμηση
- Μορφές επικοινωνίας
- Μορφές εργασίας
- Αποδεκτή η κίνηση στο χώρο από τους μαθητές

Εναλλακτικοί πολυμορφικοί χώροι

Νέα διαρρύθμιση:

- 80% Χώρος ομαδικής εργασίας
- 20%καθιστικό/ θεματικές γωνιές /
- Τραπέζι εκπαιδευτικού

Οφέλη:

- Νέα σχήματα επικοινωνίας και εργασίας
- Αυτονομία και υπευθυνότητα
- Καλύτερη ενσωμάτωση και κοινωνικοποίηση
- Καλύτερες επιδόσεις

Νέοι τρόποι δράσης και μάθησης: νέοι κοινωνικοί χώροι

Βασικοί στόχοι για την εκπαίδευση στον 21^ο αιώνα (ΟΥΝΕΣΚΟ) ώστε να πετύχουμε κοινωνική συνοχή, ισότητα ευκαιριών και δικαιοσύνη είναι

- Να ξέρουμε πώς να αποκτούμε τη γνώση
- Πώς να πράττουμε
- Πώς να ζούμε μαζί με τους άλλους και
- Πώς να βιώνουμε την υποκειμενικότητά μας

Σημαντικές παράμετροι είναι

- Η διαχείριση κοινωνικών αντιθέσεων / το σχολείο ως κοινωνικός χώρος διαμεσολάβησης
- Η διαμόρφωση ενός χώρου για πολυεπίπεδο διάλογο και επικοινωνία (σύγχρονου και ασύγχρονου)

Ομαδοσυνεργατικές μέθοδοι

Από τη νέα αγωγή του Dewey και την κοινωνική ψυχολογία (Lewin, Johnson & Johnson, Piaget, Vygotsky) υποστηρίχθηκε η ομαδοσυνεργατική προσέγγιση για ένα σχολείο της ένταξης/για όλους με:

- Αυθεντική και βιωματική μάθηση
- αμοιβαία αλληλεπίδραση και κατανόηση (δυναμική των ομάδων)
- Γόνιμες διαδικασίες μάθησης και ανάπτυξης

Η ομαδοσυνεργατική επικράτησε λόγω:

- Αυξανόμενων αναγκών κοινωνικοποίησης
- Νέων κοινωνικοοικονομικών συνθηκών (αυτονομία/συλλογική δράση)
- δημογραφικών αλλαγών – πολυπολιτισμικότητα
- Διδακτικών λόγων για ενίσχυση δημιουργικότητας , κριτικής σκέψης κτλ.
- Επικράτηση της διαδικασίας μάθησης έναντι των περιεχομένων
- Για εκδημοκρατισμό και μείωση στείρας ανταγωνιστικότητας

Ερευνητικά δεδομένα

Η ομαδοσυνεργατική μέθοδος συμβάλλει.

- Στην καλύτερη κοινωνικοποίηση/ασφάλεια/αυτοεκτίμηση/κριτική σκέψη
- Διαπροσωπική εμπιστοσύνη, συνεργασία και θετικές σχέσεις
- Καλύτερες επιδόσεις
- Μείωση προκαταλήψεων και μεγαλύτερη διεθνотική αλληλεπίδραση
- Αλτρουισμός
- Ωστόσο παρατηρείται μεθοδολογική παλινδρόμηση λόγω
- Μεθοδολογικής ανεπάρκειας/είδος επιμορφώσεων
- Κλειστά προγράμματα σπουδών/περιεχόμενο
- Υποδομές

Μοντέλα συνεργατικής μάθησης

- Μάθηση σε ομάδες
- Ομάδες ανομοιογενών μαθητών για σύγκριση επιδόσεων
- Ομαδικά πρωταθλήματα
- Εξατομικευμένη μάθηση σε ομαδικό πλαίσιο
- Συνεργατική ανάγνωση
- Μέθοδος jigsaw/ομάδες εμπειριγνωμόνων
- Ομαδική έρευνα, κτλ

Σχέδια εργασίας ή δράσης / προτζεκτ

- Επιλογή θέματος/ διαθεματικότητα
- Διαμόρφωση ανομοιογενών ομάδων/ρόλοι
- Καταγραφή/συγκέντρωση δεδομένων
- Ανάλυση δεδομένων
- Εφαρμογές
- Παρουσίαση εργασιών
- Αξιολόγηση

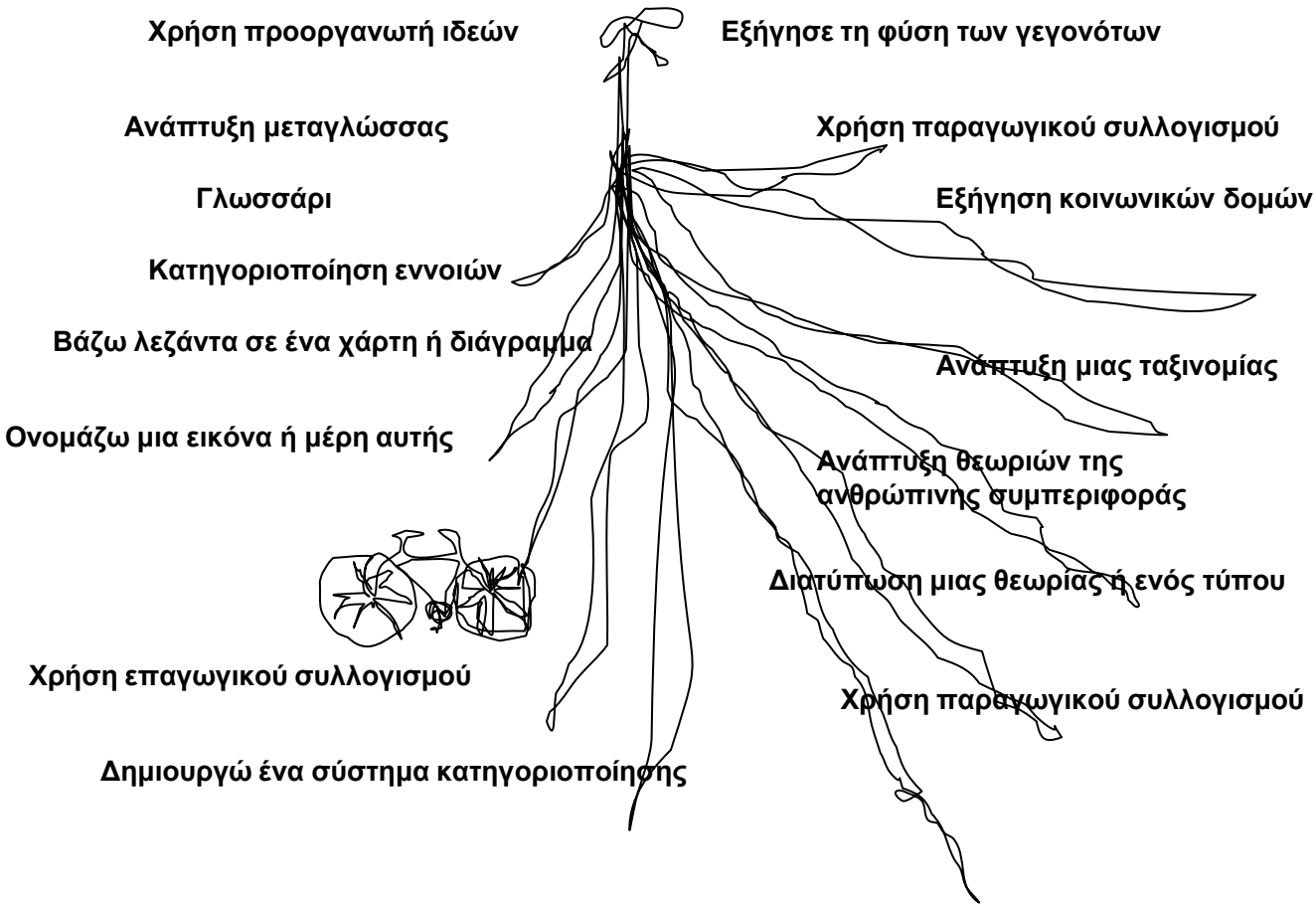
Ηλεκτρονικός Σχεδιασμός

- Σχεδιάζουμε στην πλατφόρμα
...<http://cgleaner.com> ..

**Γνωστικές διαδικασίες &
δραστηριότητες
ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΗΣΗ
με ορισμό
με θεωρία**

Διάγραμμα 2: Εννοιολογικός Προσδιορισμός με ονοματοποίηση & τη θεωρία

(Kalantzis & Cope, 2006, σελ.64)

1. Έννοιες Αλφαριθμητισμού: Ανάπτυξη Μεταγλώσσας

- Χρησιμοποιήστε έννοιες που περιγράφουν γλωσσικά πρότυπα χρησιμοποιώντας λέξεις-κλειδιά που περιγράφουν τα χαρακτηριστικά της γλώσσας. Για παράδειγμα: τίτλοι, κατάλογος σημείων, θεματικές φράσεις, παράγραφοι, υπερ-σύνδεση, παραπομπές.

2. Έννοιες Πολυγραμματισμών: Ανάπτυξη Μεταγλώσσας

- Χρησιμοποιήστε έννοιες που περιγράφουν κειμενικά πρότυπα, τα οποία χρησιμοποιούν δύο ή περισσότερους τρόπους: γλώσσα + εικόνα + ήχο + χειρονομία + χώρο. Για παράδειγμα: προοπτική, πλαισίωση, βάθος ήχου, όγκο, γλώσσα του σώματος, εγγύτητα.

3.Κάντε ένα Γλωσσάρι

- Δημιουργήστε έναν κατάλογο των βασικών εννοιών για ένα θέμα ή τομέα δραστηριότητας, ο οποίος θα είναι σε θέση να εξηγήσει την έννοια σε ένα πρόσωπο που δεν είναι εξοικειωμένο με το συγκεκριμένο θέμα ή τομέα. Κάθε ορισμός πρέπει:
 - *Να ορίζει με γενικό τρόπο:* Σε ποια ή σε ποια μεγαλύτερη ιδέα ή μεγαλύτερη ομάδα εννοιών, ανήκει η συγκεκριμένη έννοια; (Ο πρόδρομος/οί της έννοιας.)
 - *Να ορίζει σε σχέση:* Ποιες είναι οι άλλες έννοιες που ανήκουν σε αυτή την ομάδα; Πώς είναι αυτή η έννοια σχετική ή διαφορετική σε αυτές τις έννοιες; (Συγγενικές έννοιες)
 - *Να ορίζει με ειδικό τρόπο:* Ποια είναι παραδείγματα που εξειδικεύουν αυτή την έννοια; Τι περιλαμβάνει η έννοια ή από τι αποτελείται; (Τα παράγωγα της έννοιας.)

4.Εννοιολογική Ατζέντα

- Δημιουργήστε έναν εννοιολογικό προ-οργανωτή (γράφημα):
 - *Ονομάστε* την έννοια, και βάλτε τη σε ένα κύκλο στη μέση της σελίδας.
 - *Συνδέστε τη με Χαρακτηριστικά*, σε κουτάκια που συνδέονται με γραμμές με την έννοια.
 - *Δώστε Παραδείγματα* για κάθε χαρακτηριστικό, σε κουτιά διαφορετικού χρώματος που συνδέονται με το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό.

5. Ονόμασε μιας εικόνα και τα μέρη της

- Βάλε λεζάντας και ετικέτες σε μια εικόνα.
- • Λεζάντα: Η εικόνα ως σύνολο.
- • Ετικέτες: Τα κύρια μέρη ή πτυχές της εικόνας.

6. Ταξινόμηση ανά έννοια

- Ομαδοποίησε, ίδια ή διαφορετικά πράγματα (λέξεις, εικόνες, αντικείμενα), ανάλογα με τα κοινά τους χαρακτηριστικά (ταξινομητής εννοιών) και τις διαφορές τους.

<i>Ταξινομητής εννοιών 1</i> (π.χ. χρώμα, μέγεθος, ηλικία, ταχύτητα, κτλ.)	<i>Ταξινομητής εννοιών 2</i>	<i>Κτλ.</i>
{list words, group images}		

7. Cross-Classification

- Ομαδοποίησε ίδια ή διαφορετικά πράγματα σύμφωνα με τις εννοιολογικές ομοιότητες και τις διαφορές τους πάνω σε δύο εννοιολογικές διαστάσεις.

	Διάσταση Φύλου: Αγόρια	Διάσταση Φύλου: Κορίτσια
Ηλικιακή Διάσταση, 0-5		
Ηλικιακή Διάσταση, 5-10		

8. Διευκρίνιση Έννοιών

- Διευκρινίστε μια έννοια εξετάζοντας παραδείγματα, και τα πράγματα που είναι όμοια (σαν συνώνυμα) και τα πράγματα που είναι αντίθετα.

Έννοια:

Παραδείγματα	Παρόμοια πράγματα	Αντίθετα πράγματα
Ορισμός Έννοιας:		

9.Επαγωγική σκέψη

- Συστηματική εξέταση γεγονότων και ανάπτυξη χρήσιμων ιδεών που περιγράφουν τις ομοιότητες και διαφορές, τα πρότυπα, και γενικά τα πράγματα που δεν είναι άμεσα εμφανή.

Γεγονός, γεγονός, γεγονός κτλ.t	-> Επαγωγική Σκέψη ->	Έννοια
--	--------------------------	--------

1. Γραμματισμός και Θεωρίες Πολυγραμματισμών

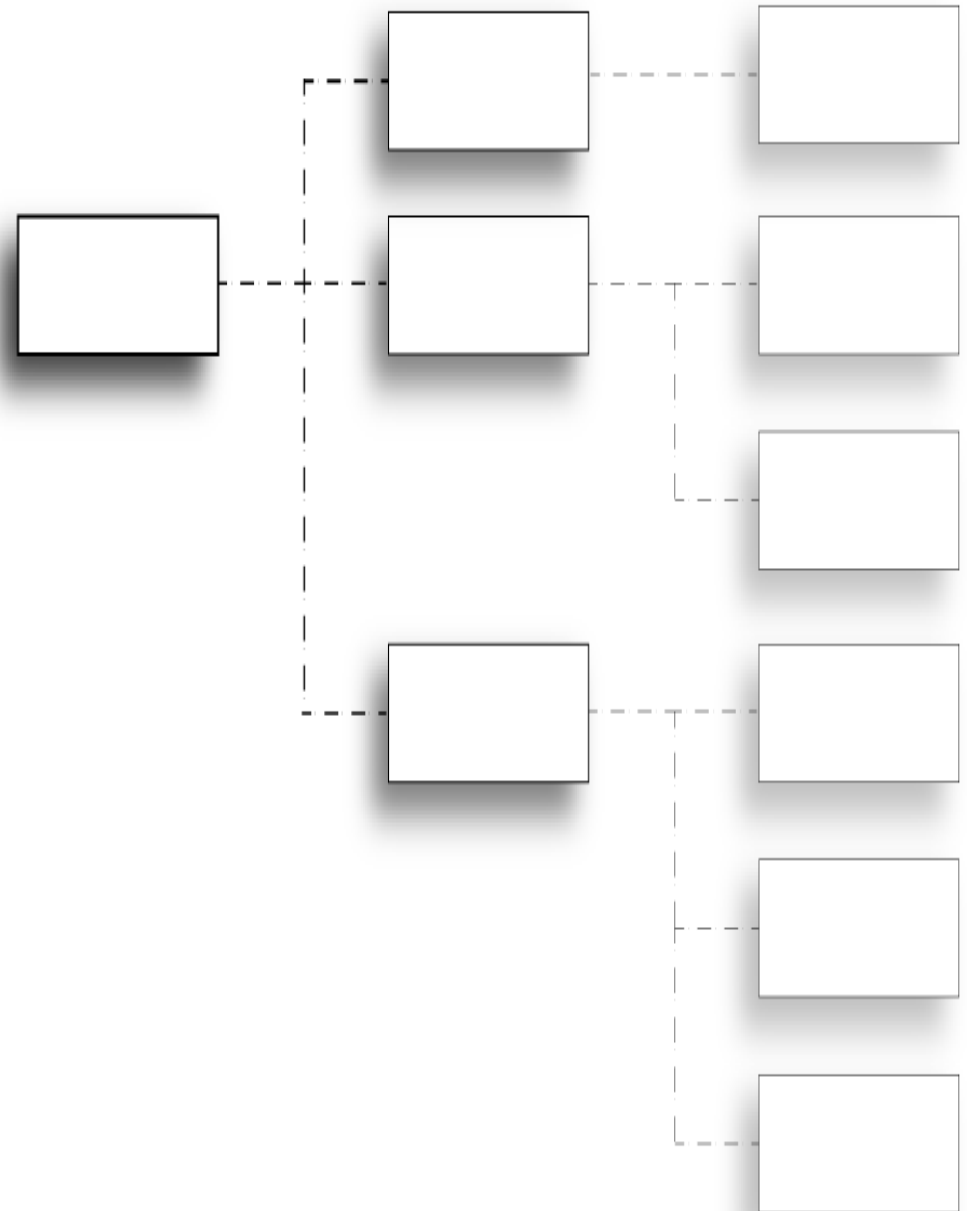
- Βάλτε τις έννοιες μαζί για να περιγράψετε τον τρόπο που δουλεύει η γλώσσα και τα πολυτροπικά κείμενα. Για παράδειγμα, γράψετε μια εξήγηση ή έναν οδηγό για έναν συγγραφέα / δημιουργό.

2. Mind Map

- Πάρτε μια έννοια, μια ιδέα ή ένα θέμα και βάλτε τη σε ένα κύκλο στη μέση της σελίδας. Αυτό που ακολουθεί είναι μια οπτική εκδοχή του εσωτερικού μονόλογου που αναλύει την έννοια.
- Συνδέστε με γραμμές παραπλήσιες έννοιες και σχηματίστε διακλαδώσεις που φέρουν επεξηγηματικές λέξεις. Χρησιμοποιήστε διαφορετικά χρώματα για να αναδείξετε τις κύριες γραμμές της σκέψης.

3. Ταξινόμια

- Δημιουργήστε μια ταξινόμηση που χρησιμοποιεί μια δομή δέντρου για να δείξει πώς οι έννοιες συνδέονται μεταξύ τους.
- Ξεκινήστε με μια «ρίζα» ή κύρια ιδέα, μετά κάντε διακλαδώσεις (παράγωγες έννοιες) και υπο-διακλαδώσεις (υποκατηγορίες κ.λπ.).
- Μια ταξινόμια έχει πιο επίσημες διασυνδέσεις από έναν χάρτη (mind map), και μπορεί να είναι ένας τρόπος οπτικής χαρτογράφησης των όρων σε ένα γλωσσάρι (όπως περιγράφεται παραπάνω στην εννοιολόγηση με ονοματοποίηση).

4. Δημιουργία Θεωρίας

- Γράψτε μια θεωρία χρησιμοποιώντας μια γλώσσα που περιγράφει βασικές συνδέσεις και διασυνδέσεις.
- Κάντε το κείμενο είναι αρκετά σαφές για έναν καλά ενημερωμένο εξωτερικό παρατηρητή ώστε να είναι σε θέση να κατανοήσει κάτι νέο.
- Η θεωρία μπορεί να χρειαστεί να συμπληρωθεί από μία ταξινόμηση ή ένα γλωσσάρι. Η θεωρία θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει γλώσσα, εικόνα ή μαθηματικά σύμβολα.

5. Παραγωγικός Συλλογισμός (Deductive)

- Σκεφτείτε τις συνέπειες των θεωριών. Ποια είναι μερικά από τα πράγματα που η θεωρία μπορεί να προβλέψει; Τι μπορούμε να περιμένουμε;
- Αν η θεωρία δεν λειτουργεί μερικές φορές, ίσως χρειαστεί να πάμε και πάλι πίσω προς τα πραγματικά περιστατικά, και να δούμε αν μπορούμε να καταλάβουμε τι συμβαίνει με τον παραγωγικό συλλογισμό.
- Έχουμε δημιουργήσει τις σωστές έννοιες από τα γεγονότα μας;

Έννοιες σε μια θεωρία	-> Συλλογισμός ->	Λογικές συνέπειες μιας θεωρίας.
-----------------------	----------------------	---------------------------------

6. Modelling- Μοντελοποίηση

- Δημιουργήστε ένα μοντέλο (ένα πραγματικό πρότυπο, ή ένα διάγραμμα, ή μια περιγραφή) που αναπαριστά την ουσία μιας θεωρίας δείχνοντας πώς συνδέονται βασικές της έννοιες.

2. Εμπειρίες πολυγραμματισμών: Δραστηριότητες πρόσληψης (Receptive)

- Οι εκπαιδευόμενοι δημιουργούν ένα πολυτροπικό κείμενο με το οποίο είναι εξοικειωμένοι, και στο οποίο περιλαμβάνουν μια εικόνα, βίντεο, παιχνίδια, εγγραφές ήχου ή αντικείμενα.
- Το δείχνουν, μιλάνε για αυτό, το εξηγούν, το συζητούν, και υπερασπίζονται τις ιδέες τους στη συζήτηση που έχουν με τους συναδέλφους τους εκπαιδευόμενους.

Πηγές

- **Νικολάου, Γ. 2011, Διαπολιτισμική Διδακτική. Αθήνα: Πεδίο.** (<http://hippothoe.lis.upatras.gr/cgi-bin-EL/egw.cgi/331111/showfull.egw/1+0+3+full>)
- Skordoulis, C & Arvanitis, E. 2008, “Space Conceptualisation in the Context of Postmodernity: Theorizing Spatial Representation”, in the *International Journal of Interdisciplinary Social Sciences*, Vol. 3, No 6, pp. 105-113.
- **Kalantzis, M. & Cope, B., 2005** , *The Learning by Design Guide*, Common Ground, Melbourne.(translated by Eugenia Arvanitis)
- Σχεδιασμοί μάθησης:
<http://newlearningonline.com/learning-by-design/>

Τέλος Ενότητας